

Des que el 1949 el Partit Nacionalista o Kuomintang de Chang Kai-shek es va refugiar a l'illa de Taiwan després de perdre la guerra civil amb els comunistes de Mao Zedong, aquest territori ha funcionat a la pràctica com un país independent, primer amb una dictadura i des de fa quinze anys com a democràcia. Però també des del 1949 Pequín no ha deixat de reclamar-lo com a seu ni d'intentar controlar-lo tant per la via política com per la militar.

Taiwan, guerra o unificació?

Lúltim capítol en les tenses relacions a banda i banda de l'estret de Formosa ha estat el desmantellament del Consell per la Unificació taiwanès, un òrgan creat el 1990 per l'anterior govern del Kuomintang i en la mateixa línia del concepte "un país, dos sistemes" que promou Pequín i que ja es va aplicar en el retorn de les excolònies de Hong Kong i Macau. Ara, el Consell ha "cessat les seves funcions", un eufemisme ben estudiat pel president taiwanès, l'independentista Chen Shui-bian, i típic de la política de llançar la pedra i amagar la mà dels últims anys. Una manera de reclamar la sobirania de l'illa enterrant un òrgan que des de que va guanyar les eleccions l'any 2000 havia quedat inutilitzat, i alhora una decisió amb la veu petita. Prou per-

què el Govern xinès es pugui ofendre i recordar el dret a intervenir. No tant com perquè això acabi passant de veritat. Perquè, tot i el perill permanent d'enfrontament militar, amb insinuacions d'independència, respostes amenaçants i queixes formals en el pla diplomàtic, la relació de forces a la zona s'ha mantingut si fa o no fa intacta en els últims anys.

Pels Estats Units, que l'any 1954 van signar amb Taiwan el "Tractat de Defensa Mútua" i que garanteix protecció militar en cas de conflicte armat, el moviment del president Chen no ha canviat l'*statu quo*. Per al Govern xinès, aquest és un pas més cap a una declaració formal d'independència, un supòsit que no tolerarà i que conduiria a un conflicte armat. Tot just fa un any, l'Assemblea

Nacional xinesa va aprovar la llei de secessió, que precisament "legitima aquest dret a intervenir i refereix la tesi de Pequín d'una sola Xina i la sobirania xinesa sobre Taiwan, ara considerada simplement una província rebel. Tant el president Hu Jintao, com el primer ministre, Wen Jiabao, o el ministre d'Exteriors, Li Zhaoxing, s'afanyat a declarar intolerable la dissolució del Consell per la Unificació. Fa dies, en l'única conferència de premsa que ofereix cada any, Li va afirmar: "Estem preparats per a qualsevol complicació." El ministre va recordar que mateix president Chen s'havia compromet en la campanya electoral del 2000 a no tocar el Consell. En aquesta ocasió es va posar de manifest la divisió d'opinions entre els taiwanesos pro-inde-

El president taiwanès, l'independentista Chen Shui-bian (a l'esquerra) i el president xinès Hu Jintao (a baix).

dència i els taiuanesos pro-unificació, un aval impagable per les tesis de Pequín. Les eleccions van estar marcades per l'intent de Chen d'aprovar en referèndum un rearmament important, incloent-hi un nou sistema antimíssils. Finalment, els taiuanesos van votar "no" al referèndum i Chen va ser reelegit per un marge estretíssim enmig d'acusacions de tupinada.

Recentment, a més dels Estats Units i la Xina, també el Japó s'ha convertit en un dels actors centrals de la "qüestió taiuanesa". Aquest tercer país en discòrdia s'ha mostrat fins i tot tant o més agosarat que els altres dos. En un conveni signat conjuntament amb els Estats Units, Taiwan és ara d'interès estratègic per al govern conservador de Junichiro Koizumi. L'ocupació japonesa de Tai-

wan va durar mig segle, fins al final de la Segona Guerra Mundial, i fins ara el Japó s'havia mantingut en segon pla i fins i tot havia reconegut el concepte "una sola Xina" en els seus acords bilaterals amb Pequín. Però declaracions com les de fa uns dies del ministre d'Exteriors nipó, Taro Aso, en què considerava Taiwan un "país" –tota una novetat–, confirmen el nou posicionament del Govern japonès. En aquesta línia i en clau regional, l'únic país que ha patit un atac nuclear i fins fa ben poc amb una constitució pacifista, flirteja ara fins i tot amb la possibilitat del rearmament nuclear, justificat per la crisi nuclear a Corea del Nord.

La Xina no solament s'ha convertit en la quarta potència econòmica, sinó també en l'únic país capaç de fer ombra a

Amèrica del Nord en el pla militar. Si bé la despesa xinesa en armament creix any rere any, el potencial militar xinès queda encara molt per sota del dels Estats Units, per bé que la seva eclosió ha comportat canvis substancials en l'equilibri de forces. Tant Taiwan com Corea del Nord i fins i tot l'amenaça de xarxes terroristes islamistes al sud-est asiàtic són els punts calents d'aquest escenari. Els dos primers són conflictes heretats de la guerra freda, i el tercer, un capítol més de la croada antiterrorista del president Bush. però, en qualsevol cas, punts estratègics per garantir certs interessos i hegemonia, en què el Japó és l'aliat local.

Tot aquest joc d'interessos no hauria de fer oblidar que Taiwan és ètnicament, lingüísticament i culturalment xi-

Amb motiu de l'any nou xinès, la companyia Air Xina ha programat una sèrie de vols directes entre Pequín i Taipei. El vols s'entenen com un gest de reconciliació amb Taiwan.

nesa, i que, tot i tractar-se d'un territori democràtic i que gaudeix d'una llarga llista de llibertats, ara per ara inexistents a la Xina continental, la seva evolució natural s'assembla més a la unificació que no pas a la independència. Aquesta és una qüestió de sobirania, d'integritat territorial, una qüestió que si fos únicament entre Pequín i Taipei, probablement estaria en fases molt més avançades que l'actual. I així ho demostra l'acostament en altres àrees, començant per les relacions comercials, amb volums d'intercanvi que no paren d'augmentar cada any en totes dues direccions. Actualment, les inversions taiwaneses a la Xina sumen 100.000 milions de dòlars. Dels 22 milions de ciutadans de Taiwan, aproximadament un milió viu i treballa a la Xina. Uns fluxos que

van permetre repetir, a final de gener coincidint amb les vacances d'any xinès, els vols directes de companyies xineses i taiwaneses entre ciutats com Pequín, Xangai o Xiamen i Taipei Kaohsiung. Uns vols iniciats l'any sat després de mig segle en què eren necessàries escales a territoris "neutra com Hong Kong.

En aquest sentit, Pequín desitja ti endavant allò que alguns ja han bat la "política de l'ós panda". Recentment l'Oficina pels Afers de Taiwan del Govern xinès va oferir una parella de podes a Taiwan com a mostra de bona voluntat, una possibilitat seguida d'una enquesta a Internet sobre quins no podrien portar els animals, però finalment va rebutjar Taipei. Pequín també voldria que la torxa olímpica pas el 2008 per Taiwan abans d'arribar a Pequín.

En clau internacional, Taiwan és un punt calent que pot esclatar en qualsevol moment. En clau nacional, Taiwan és un problema que s'hauria de resoldre tard o d'hora. Una guerra improbable es manté l'actual equilibri de forces, però de resultats imprevisibles segons les ambicions d'uns i altres.

van permetre repetir, a final de gener coincidint amb les vacances d'any xinès, els vols directes de companyies xineses i taiwaneses entre ciutats com Pequín, Xangai o Xiamen i Taipei Kaohsiung. Uns vols iniciats l'any sat després de mig segle en què eren necessàries escales a territoris "neutra com Hong Kong.

En aquest sentit, Pequín desitja ti endavant allò que alguns ja han bat la "política de l'ós panda". Recentment l'Oficina pels Afers de Taiwan del Govern xinès va oferir una parella de podes a Taiwan com a mostra de bona voluntat, una possibilitat seguida d'una enquesta a Internet sobre quins no podrien portar els animals, però finalment va rebutjar Taipei. Pequín també voldria que la torxa olímpica pas el 2008 per Taiwan abans d'arribar a Pequín.

En clau internacional, Taiwan és un punt calent que pot esclatar en qualsevol moment. En clau nacional, Taiwan és un problema que s'hauria de resoldre tard o d'hora. Una guerra improbable es manté l'actual equilibri de forces, però de resultats imprevisibles segons les ambicions d'uns i altres.

Sergi Vice
Peq

Interiors

Llibert Ferri

GLBT a Estònia i Romania

La població gai, lesbiana i transsexual del bloc postcomunista continua els esforços per esgarrapar espais d'igualtat i aconseguir els drets que els neguen, fins i tot en països que són membres de la Unió Europea. Després que Letònia negués la possibilitat del matrimoni entre persones del mateix sexe recurrent, fins i tot, a esmenes constitucionals "preventives", ara és la comunitat GLBT d'Estònia la que pressiona perquè se suprimeixi del projecte de llei de família la clàusula que prohibeix no solament el matrimoni sinó també la unió civil per a parelles homosexuals. I és que la llei, per curar-se en salut i evitar casos com l'espanyol, expressa clarament "que un matrimoni només pot ser registrat quan el contrauen un home i una dona", tot afegint que "un matrimoni entre persones del mateix sexe no és vàlid".

Per a les associacions de gais i lesbianes aquests paràgrafs expressen la intolerància d'unes societats en què l'heterose-

xualitat va íntimament unida a la "integritat" patriòtica de dividu i, per tant, qualsevol desviació de la correcció en orientació sexual equival a la traïció.

És l'herència que els dogmatismes religiosos, comunistes i nacionalistes han deixat a les societats bàltiques, tot i es rassar-se per presumir de ser de les més avançades del postsoviètic.

On sí que es comencen a notar alguns canvis és a Romania que és president el liberal Traian Basescu. En una soltat en què la despenalització de l'homosexualitat l'any 2002 va ser titllada de "legalització del vici", hi ha hagut el primer cas de dos homes que han vist reconeguts els seus drets com a parella. Per aconseguir-ho van haver d'enfrontar-se a la companyia aèria estatal Tarom, que es negava a concedir el "dos per a un" que oferia a les altres parelles, les heterosexuals, per viatjar el dia de Sant Valentí. Tarom, finalment estat multada per discriminació.

llibertferri@telefonica.